

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Επιμορφωτικό – υποστηρικτικό υλικό
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Η Ομάδα ως Ψυχοεκπαιδευτική και Παιδαγωγική μονάδα: χώρος και τρόπος ανάπτυξης των Δεξιότητων 21+	3
Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης:.....	4
Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης: Ψυχική Υγεία	6
Πίνακας με ενδεικτικές παραπομπές στο ΠΣ	7
Πίνακας με ενδεικτικά παραδείγματα και παραπομπή σε δοκιμασμένα προγράμματα της Σχολικής Ζωής και Σχολικών Δραστηριοτήτων.....	9
Παράρτημα: Περιγραφή με ενδεικτικές δράσεις της ομάδας μαθητών ως εξής:	10

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ

Η Ομάδα ως Ψυχοεκπαιδευτική και Παιδαγωγική μονάδα: χώρος και
τρόπος ανάπτυξης των Δεξιοτήτων 21+

Αντωνία Παπαστυλιανού

Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης:

Ενότητα: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη

Υποενότητα:

Αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα

Ομάδα στόχος: Μαθητές Ε' & ΣΤ' Δημοτικού και Γυμνασίου

2ο Βιωματικό εργαστήριο

50'

Στόχοι του εργαστηρίου

- ✓ Να κατανοήσουν τα παιδιά την έννοια της διαφορετικότητας
- ✓ Να αυξήσουν την ενσυναίσθηση τους
- ✓ Να αναγνωρίσουν την αξία της διαφορετικότητας

Ενέργειες

- ✓ Βιωματικές ασκήσεις
- ✓ Αισθησιοκινητική Δράση
- ✓ Προβολή οπτικοακουστικού υλικού
- ✓ Συζήτηση σε ομάδες
- ✓ Ολομέλεια
- ✓ Αναστοχασμός

Περιγραφή δράσεων εργαστηρίου “Τι Σημαίνει να Είσαι Διαφορετικός”

20'

Ο δάσκαλος χωρίζει τους μαθητές σε дуάδες. Σε κάθε дуάδα δίνεται ένα σενάριο (βλ. π.κ.). Πολλές дуάδες έχουν το ίδιο σενάριο. Κάθε дуάδα διαβάζει το σενάριο και ακολουθεί παίξιμο ρόλων. Ένας από τους μαθητές είναι το παιδί που δέχεται διακρίσεις λόγω της διαφορετικότητας βάσει του σεναρίου. Στο τέλος της δραστηριότητας, τα παιδιά συζητάνε για τα συναισθήματα που ένιωθαν στον κάθε ρόλο. Στο τέλος, κάθε дуάδα παρουσιάζει το σενάριό της στην τάξη και μιλάνε για τα συναισθήματα που ένιωσαν.

ΣΕΝΑΡΙΟ 1: Ένα παιδί έρχεται στην Ε' τάξη του 14^{ου} Δημοτικού στα μέσα της σχολικής χρονιάς. Οι γονείς του πρόσφατα έφυγαν από την πατρίδα τους, την Αφρική, και ήρθαν στην Ελλάδα για να βρουν δουλειά και να βελτιώσουν την ζωή τους. Όταν μπαίνει στην τάξη όλα τα παιδιά το κοιτούν περίεργα και κανείς δεν θέλει να καθίσει μαζί του. Η δασκάλα, μη γνωρίζοντας τι να κάνει βάζει τον Αμπτούλ να καθίσει με τον Κώστα. Ο Κώστας, όμως, διαμαρτύρεται. Λέει πως δεν θέλει να καθίσει δίπλα σε έναν «μαύρο».....

ΣΕΝΑΡΙΟ 2: Ένα παιδί έρχεται στην Ε' Τάξη του 3^{ου} Δημοτικού στα μέσα της σχολικής χρονιάς. Όταν μπαίνει στην τάξη όλα τα παιδιά το κοιτούν περίεργα και κανείς

δεν θέλει να καθίσει μαζί του. Η καθηγήτρια μη γνωρίζοντας τι να κάνει βάζει τον Χρήστο να καθίσει με τον Κώστα. Ο Νίκος, όμως, διαμαρτύρεται. Λέει πως δεν θέλει να καθίσει δίπλα σε έναν «χοντρό».....

ΣΕΝΑΡΙΟ 3: Ένα παιδί έρχεται στην Ε' τάξη του 14^{ου} Δημοτικού Χανίων στα μέσα της σχολικής χρονιάς. Όταν μπαίνει στην τάξη όλα τα παιδιά το κοιτούν περίεργα και κανείς δεν θέλει να καθίσει μαζί του. Η δασκάλα, μη γνωρίζοντας τι να κάνει βάζει τον Σέρτζιο να καθίσει με τον Άρη. Ο Άρης, όμως, διαμαρτύρεται. Λέει πως δεν θέλει να καθίσει δίπλα σε έναν «γύφτο».....

Αναστοχασμός

30'

Στο τέλος της δραστηριότητας, τα παιδιά συζητάνε για τα συναισθήματα που ένιωθαν στον κάθε ρόλο. Στο τέλος, κάθε δυάδα παρουσιάζει το σενάριό της στην τάξη και μιλάνε για τα συναισθήματα που ένιωσαν.

Εναλλακτική δράση (απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου)

135'

Προβολή της ταινίας: The First Grader (2010). Η ταινία παρουσιάζει την ιστορία ενός ηλικιωμένου χωρικού στην Κένυα, ο οποίος επιμένει να γραφτεί στην Α Δημοτικού για να μάθει να διαβάζει, αποδεικνύοντας ότι ποτέ δεν είναι αργά για να πραγματοποιήσεις το όνειρό σου. Η ταινία βασίζεται σε αληθινή ιστορία.

Αναστοχασμός

30'

Συζήτηση στην ολομέλεια με τους εξής άξονες:

Ποια συναισθήματα σας δημιούργησε αυτή η ταινία?

Πως κρίνετε την απόφαση του ήρωα να ξεκινήσει το σχολείο σε αυτή την ηλικία?

Πως θα δεχόσασταν έναν “διαφορετικό μαθητή” στην τάξη?

Είναι το σχολείο μας έτοιμο να δεχτεί διαφορετικούς μαθητές?

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αναπαριστούν ένα γλυπτό με το σώμα τους (όλοι μαζί) με βάση ένα στιγμιότυπο της ταινίας που τους ενέπνευσε και το παρουσιάζουν στην ολομέλεια.

Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης: Ψυχική Υγεία

Ομάδα στόχος: Μαθητές Ε' & ΣΤ' Δημοτικού και Γυμνασίου

3ο Βιωματικό εργαστήριο: «Ο τοίχος των φιλοφρονήσεων»

60' Το παραπάνω εργαστήριο μπορεί να εφαρμοσθεί κατά την διάρκεια όλης της σχολικής χρονιάς

Στόχοι του εργαστηρίου

- ✓ Ενίσχυση ανθεκτικότητας
- ✓ Προαγωγή θετικής επικοινωνίας

Υλικά

- ✓ Σακουλάκια χάρτινα ή φάκελοι
- ✓ Πίνακας ανακοινώσεων ή δέντρο ή κρεμάστρα

Αναστοχασμός

Ο αναστοχασμός μπορεί να γίνει με την μορφή έκθεσης όπου ο κάθε μαθητής θα περιγράφει πως αισθάνθηκε όταν έλαβε στο δικό του σακουλάκι φιλοφρόνηση, πως ένιωσε όταν έγραψε φιλοφρόνηση για κάποιον συμμαθητή του και τι έμαθε από αυτή την ενέργεια. Στη συνέχεια μπορούν να ανταλλάξουν το κείμενο (για να μην φορτιστούν προσωπικά από τυχόν δυσάρεστες κρίσεις/συναισθήματα) και να διαβάσει το κείμενο κάποιου άλλου (ανώνυμου) οπότε τα αρνητικά συναισθήματα μπορούν να γίνουν αντικείμενο συζήτησης και προβληματισμού, ενσυναίσθησης.

Οδηγίες

Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές μιλούν για τη σημασία της θετικής, αποτελεσματικής επικοινωνίας λεκτικής και μη-λεκτικής. Οι μαθητές ζωγραφίζουν και διακοσμούν το σακουλάκι ή τον φάκελο τους δίνοντας τους το προσωπικό τους στυλ, με τα χρώματα που επιθυμούν. Στην συνέχεια ο κάθε μαθητής γράφει πάνω στο σακουλάκι του το όνομα του και το τοποθετεί πάνω στον πίνακα / δέντρο / κρεμάστρα (ανάλογα με τις δυνατότητες της τάξης). Κάθε Παρασκευή οι μαθητές μπορούν να ανατρέξουν στο σακουλάκι τους και να δουν εάν έχουν λάβει κάποια φιλοφρόνηση από τους συμμαθητές τους η οποία θα είναι ανώνυμη. Ο ίδιος κατά την διάρκεια της εβδομάδας μπορεί αντίστοιχα να τοποθετήσει φιλοφρόνηση σε κάποιο συμμαθητή. Η επικοινωνία δεν είναι απαραίτητο να είναι λεκτική. Ο κάθε μαθητής μπορεί να εκφραστεί με όποιο τρόπο επιθυμεί π.χ. με ένα σκίτσο, μια μικρή κατασκευή, ένα αντικείμενο, μια ζωγραφιά, ένα ποίημα, ένα στίχο από κάποιο τραγούδι. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να έχει θετική χροιά.

Πίνακας με ενδεικτικές παραπομπές στο ΠΣ

ΤΑΞΗ	ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
Ε΄	Γλώσσα Κείμενο από το Βιβλίο του Μαθητή (Τεύχος α΄)	Ενότητα 6 «Οι φίλοι μας, οι φίλες μας» (σελ: 72) «Ιστορίες με φίλους (σελ: 77-78)
Ε΄	Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	Ενότητα Α: Είμαστε όλοι πολίτες Κεφάλαιο 1: Πού ανήκω; (σελ: 8) Ενότητα Β: Έχουμε δικαιώματα και υποχρεώσεις Κεφάλαιο 1: Γνωρίζουμε τα δικαιώματά μας, αναλαμβάνουμε τις υποχρεώσεις μας (σελ. 46). Κεφάλαιο 2: Υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματά μας (σελ. 49) Κεφάλαιο 3: Η ελληνική πολιτεία προστατεύει τα δικαιώματά μας (σελ. 53) Ενότητα Γ: Ζούμε στη δημοκρατία Κεφάλαιο 4: Η δημοκρατία στην καθημερινή μας ζωή (σελ.71) Ενότητα Δ: Ο ενεργός πολίτης αποφασίζει, συμμετέχει και δρα (σελ. 85)

ΤΑΞΗ	ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
Στ΄	Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	Θεματική Ενότητα: Το άτομο και η Κοινωνία Ενότητα Α΄ Η οικογένεια Κεφάλαιο 1ο: Η οικογένεια, τα μέλη της και οι μεταξύ τους σχέσεις (σελ. 8) Κεφάλαιο 2ο: Ρόλοι, δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών της οικογένειας (σελ. 10) Κεφάλαιο 3ο: Δυσκολίες που αντιμετωπίζει η οικογένεια (σελ. 14) Ενότητα Β΄: Το Εκπαιδευτικό Σύστημα Κεφάλαιο 2ο: Ένα σχολείο για όλους (σελ. 21) Ενότητα Γ΄: Η Εκκλησία Κεφάλαιο 2ο: Άλλα θρησκευόμενα στην Ελλάδα (σελ.26) Θεματική Ενότητα: Το άτομο και η Διεθνής Κοινότητα Ενότητα Β΄: Τα ανθρώπινα δικαιώματα Κεφάλαιο 1ο: Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (σελ. 89) Κεφάλαιο 2ο: Τα δικαιώματα του παιδιού (σελ. 93)
ΣΤ΄	Ιστορία	Στόχοι για το μάθημα της Ιστορίας όπως αποτυπώνονται στα «Προγράμματα Σπουδών για το

		<p>μάθημα της Ιστορίας (Γ' δημοτικού- Α' Λυκείου» (2018)</p> <p>Η σύγχρονη διδακτική προσέγγιση για τη διδασκαλία της Ιστορίας περιλαμβάνει στη στοχοθεσία της την καλλιέργεια της δημοκρατικής συνείδησης με την ενθάρρυνση του πλουραλισμού των απόψεων, του διαλόγου και της αλληλεπίδραση και την προστασία από τη ξενοφοβία, το μίσος, τη μισαλλοδοξία και την εθνική και πολιτισμική περιχαράκωση. Επίσης, η διδασκαλία της Ιστορίας στοχεύει και στην καλλιέργεια ανθρωπιστικών αξιών, όπως την υπευθυνότητα, τον αλληλοσεβασμό, την αλληλεγγύη φωτίζοντας τις επιπτώσεις των «μεγάλων» γεγονότων στις ζωές των απλών ανθρώπων και αναλύοντας τις συμπεριφορές που αυτοί ανέπτυξαν σε οριακές καταστάσεις, όπως οι πόλεμοι, οι διώξεις και οι καταστροφές</p>
--	--	--

ΤΑΞΗ	ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ	ΑΝΑΦΟΡΑ
Α' Γυμνασίου	Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	<p>Ενότητα: Η αγάπη για τους συνανθρώπους μας. Οι φιλικό δεσμοί. Η αγάπη Λίτσα Ψαραύτη, «Ο Κωνσταντής» (σελ. 165)</p> <p>Ενότητα: Προβλήματα της σύγχρονης ζωής Κρίτων Αθανασούλης, «Παράπονο σκύλου» (σελ. 207)</p> <p>Ενότητα: Η βιοπάλη Το αγωνιστικό πνεύμα του ανθρώπου: Τέλλος Άγρας «Το ξανθό παιδί» (σελ. 188) Νικηφόρος Βρεττάκος, «Το παιδί με τα σπύρτα» (σελ. 189) Άντον Τσέχωφ, «Ο Βάνκας» (σελ. 190)</p>
	Φυσική Αγωγή Α' Γυμνασίου	Κεφάλαιο 5. Αθλητισμός και άτομα με αναπηρίες (σελ. 123)

Πίνακας με ενδεικτικά παραδείγματα και παραπομπή σε δοκιμασμένα προγράμματα της Σχολικής Ζωής και Σχολικών Δραστηριοτήτων

ΤΙΤΛΟΣ	«ΠΟΛΙΑΣ»
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΟΛΙΑΣ»	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη Υποενότητα: Ανθρώπινα δικαιώματα και συμπερίληψη	Ενότητα: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη Υποενότητα: Αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα Ομάδα στόχος: Μαθητές Ε΄ & ΣΤ΄ Δημοτικού και Γυμνασίου 2ο Βιωματικό εργαστήριο Ε΄ Δημοτικού
ΤΙΤΛΟΣ	«ΠΟΛΙΑΣ»
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΟΛΙΑΣ»	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη Υποενότητα: Αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα	Ενότητα: Ζω καλύτερα – Ευ Ζην Υποενότητα: Ψυχική Υγεία Ομάδα στόχος: Μαθητές Γυμνασίου 2ο Βιωματικό εργαστήριο - Εναλλακτικό σενάριο: Προβολή ταινίας με χρόνο από δύο «συνεργαζόμενα μαθήματα» (π.χ. Ιστορία & Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας) (βλ. πιο κάτω παράδειγμα 2)

Παράρτημα: Περιγραφή με ενδεικτικές δράσεις της ομάδας μαθητών ως εξής:

A. Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ σχολείων που απευθύνονται σε διαφορετικούς πληθυσμούς (π.χ. σχολεία σε ακριτικές περιοχές, διαπολιτισμικά σχολεία, Μειονοτικά σχολεία Θράκης, σχολεία με υψηλό αριθμό μαθητών Ρομά, μονοθέσια σχολεία) . Η συνεργασία μεταξύ των σχολείων μπορεί να περιλαμβάνει

- A1. δια ζώσης ή εξ' αποστάσεως συναντήσεις για συζήτηση με οργανωμένη σε κύκλο τη δράση και από τις δύο πλευρές, για τον διαφορετικό τρόπο ζωής και εκπαίδευσης και την ανάδειξη κοινών στοιχείων ή διαφορών αναλόγως της περιοχής διαμονής, τις κλιματολογικές συνθήκες κ.λπ.
- A.2 για παιχνίδι, ή αθλητική διοργάνωση ή παρακολούθηση ταινίας και συζήτηση, καλλιτεχνική παράσταση που οργανώνεται από κοινού και συζήτηση.

B. Ανταλλαγή επισκέψεων (όπου αυτό είναι δυνατόν ή απλά ολιγόωρη φιλοξενία στο σχολείο) με ιθύνοντες σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ή κρατικούς φορείς σχετικούς με τα ανθρώπινα δικαιώματα (π.χ. Μ.Κ.Ο. «Χαμόγελο του Παιδιού», Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων παιδιών, την Μ.Κ.Ο. «Κιβωτός», “ΒΑΒΕΛ” «Γιατροί Χωρίς Σύνορα» κ.ά. με τις οποίες συνεργάζονται και κρατικοί φορείς, Πανεπιστήμια, Υπουργείο Υγείας κ.λπ) ως εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020»
που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

This work is licensed under Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International.
To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη